

N:o 130.

Ank. till Riksd. kansli den 9 maj 1905, kl. 4 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af lägenheter från kungsgården 4 $\frac{3}{8}$ mantal Kungsberg med underlydande i Södermanlands län.

(I. A.)

I en till Riksdagen den 7 nästlidna april aflåten proposition (n:o 116) har Kungl. Maj:t, under återopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver jordbruksärenden för samma dag, föreslagit Riksdagen medgifva,

dels att den under kungsgården 4 $\frac{3}{8}$ mantal Kungsberg i Fogdö socken lydande, särskildt skattlagda kronoängen Vretängen i Vansö socken och Åkers härad af Södermanlands län måtte under de i kungl. brefvet den 29 maj 1874 omförmälda villkor å offentlig auktion till den högstbjudande försäljas med tillträdesrätt för köpare den 14 mars 1907 samt med iakttagande, att i köpet icke inginge en å kronoängen befintlig stugubyggnad,

dels att tre till kungsgården Kungsberg hörande lägenheter Lötsolmen, Svartkärret och Vallategen måtte med de å en af förste landtmätaren H. R. Linder åren 1903 och 1904 upprättad karta öfver in-

ägorna till kungsgården Kungsberg med underlydande $\frac{1}{8}$ mantal Smedstorp och kronoängen Vretstorp i Fogdö och Vansö socknar utmärkta ägoområden, från kungsgården afsöndras och i enlighet med föreskrifterna i 8:de och följande momenten af kungl. skrivelsen till domänstyrelsen angående bestämmelser att tjäna till efterrättelse i fråga om lägenheters upplåtande från kronans jordbruksdomäner den 25 september 1896 till försäljning utbjudas med tillträdesrätt för köpare likaledes den 14 mars 1907 samt med innehafvaren af lägenheten Svartkärret förbehållen rätt till utfartsväg öfver stamhemmets ägor;

dels ock att de medel, som genom ifrågavarande försäljningar inflyta, måtte, på samma sätt som köpeskillingarna för försålda mindre kronoegendomar, användas till inköp för kronans räkning af skogbärande eller till skogsodling tjänlig mark.

I detta ärende har departementschefen till förenämnda statsrådsprotokoll anfört följande:

»Uti underdånig skrivelse den 24 nästlidne mars har domänstyrelsen anmät, att vid nästlidna år å kungsgården Kungsberg n:o 1 om $4\frac{3}{8}$ mantal med Kungsbergsbacken n:o 1, en jagbacke, samt under kungsgården lydande kronohemmanet Smedstorp n:o 1 om $\frac{1}{8}$ mantal i Fogdö socken äfvensom särskildt skattlagda kronoängen Vretängen n:o 1 i Vansö socken, allt i Åkers härad af Södermanlands län, hållen uppskattningsförrättning för förnyad utarrendering från den 14 mars 1907 af denna egendom, som lämnade mer än 600 kronor i årligt arrende, fråga blifvit väckt dels om afsöndring och försäljning af till kungsgården hörande lägenheter, dels ock om försäljning af ofvan omförmälda kronoängen Vretängen; och har domänstyrelsen underställt ärendet Kungl. Maj:ts pröfning, därvid styrelsen tillika öfverlämnat instrumentet öfver berörda uppskattningsförrättning äfvensom öfriga till ärendet hörande handlingar, jämte en af förste landtmätaren H. R. Linder åren 1903 och 1904 upprättad karta öfver egendomen tillhörande inägor.

Af berörda handlingar inhämtas bland annat,

att egendomen, som är belägen vid Mälaren 1,3 mil från Strengnäs, omfattar, med inräknande af Smedstorpshemmanet och kronoängen, enligt berörda karta med beskrifning 193 hektar 71,2 ar tomter och åker, 7 hektar 76,4 ar äng och odlingsmark samt 210 hektar 84 ar af rösningsjord, hvartill kommer från arrendet undantagen utmark med en areal af omkring 280 hektar;

att uppskattningsmännen föreslagit, bland annat, att följande i kungsgårdens hemmantal ingående inägor, nämligen holmen Lötsholmen, lägenheten Svartkärret å Torsterön samt en på fastlandet omkring $\frac{1}{2}$ mil

från gården belägen utäga, benämnd Vallategen, alla obebyggda, måtte i enlighet med föreskrifterna i nådiga skrifvelsen till domänstyrelsen angående bestämmelser i fråga om lägenheters upplåtande från kronans jordbruksdomäner den 25 september 1896 från kungsgården afsöndras och försäljas, därvid borde i afseende å Svartkärret förklaras, att innehafvaren däraf komme att äga rätt till utfartsväg öfver stamhemmanets skogsmark;

att af uppskattningsmännen hemställts, att äfven Vretängen, hvilken vore aflägst belägen från hufvudgården och ej beredde kungsgårdens innehafvare någon som helst fördel, måtte försäljas;

att de till afsöndring föreslagna ägoområdena af uppskattningsmännen åsatts nedannämnda saluvärden, nämligen

Lötsholmen, å kartan upptagen under ägofigurerna n:is 391—412 med en areal af 7 hektar 37,4 ar, däraf 87,7 ar åker, 49,6 ar äng, 6 hektar backar och betesmark samt återstoden impediment, 900 kronor, hvori ingått 208 kronor för växande skog;

Svartkärret, å kartan betecknad med ägofigurerna n:is 772—799 med en areal af 7 hektar 37,9 ar, däraf 2 hektar 84 ar åker, 1 hektar 17 ar odlingsmark, 3 hektar 35,3 ar afrösningsjord och återstoden impediment, 1,100 kronor, däraf 50 kronor för ståndskogen; och

Vallategen, motsvarande ägofigurerna n:is 294—298 om tillhoppa 2 hektar 8 ar, däraf 2 hektar 6,1 ar åker och 1,9 ar impediment, 1,500 kronor;

att Vretängen, som omfattar ägofigurerna n:is 250—293 om tillsammans 21 hektar 36,3 ar, däraf 18 hektar 39 ar tomt och åker, 2 hektar 83,3 ar afrösningsjord och 14 ar impediment, och ej är försedd med annan byggnad än en obobodd stuga tillhörande en hemmansägare i Larslund, saluvärderats till 13,200 kronor, däraf 1,066 kronor beräknats för å lägenheten växande ekar; samt

att Kungl. Maj:ts befallningshafvande icke haft något mot uppskattningmännens yttrande och förslag i ärendet att erinra, utom hvad anginge de upptagna försäljningsvärdena, som syntes, synnerligast för Vallategen och Vretängen, väl högt uppdrifna.

För egen del har domänstyrelsen biträdt uppskattningmännens förslag.»

Statsutskottet, till hvars förberedande behandling denna framställning blifvit remitterad, har icke haft något att emot densamma erinra, hvadan utskottet hemställer,

att Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition må
af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 9 maj 1905.

På statsutskottets vägnar:

HUGO TAMM.
